

Stockholm den 29 juni 2021

R-2021/0717

Till Infrastrukturdepartementet
Energienheten
I2021/01065

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 31 mars 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport med förslag för genomförande av EU-lagstiftning på elmarknadsområdet när det gäller oberoende aggregatorer; Oberoende aggregatorer: förslag till nya regler för att genomföra elmarknadsdirektivet (EiR2021:03).

Sammanfattning

Advokatsamfundet ställer sig i huvudsak positivt till de författningsändringar som föreslås i rapporten. Advokatsamfundet anser dock att vissa konsekvenser av ett införande av oberoende aggregatorer – däribland den systemansvariga myndighetens roll och uppdrag på området – behöver övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Synpunkter

Allmänt

Energimarknadsinspektionens (Ei:s) rapport utgör en fördjupad utredning av hur elmarknadsdirektivets regler om s.k. oberoende aggregatorer bör genomföras i svensk rätt. Rapporten ansluter till en tidigare Ei-rapport (Ei R 2020:02, Ren Energi inom EU

– ett genomförande av fem rättsakter) över vilken Advokatsamfundet avgett yttrande, till vilket det också hänvisas.¹

Advokatsamfundet konstaterar att saken såvitt nu är i fråga gäller en nödvändig implementering av unionsrätten. Advokatsamfundet delar även Ei:s uppfattning att de förslag som lämnas kan antas bidra till att effektivisera elmarknadens funktion.

När det gäller de enskilda författningsförslagen, och analysen av deras konsekvenser, har Advokatsamfundet följande synpunkter.

9 kap. 1 § ellagen

Författningsförslaget i 9 kap. 1 § innehåller definitioner av begreppen ”aggregering” och ”aggregator”. Med hänsyn till ellagens befintliga systematik, och de författningsförslag som lämnats i den tidigare rapporten Ei R2020:02 (se ovan), där definitioner genomgående hänförs till lagens 1 kap., anser Advokatsamfundet att detta lämpligen även bör gälla för sagda begrepp.

9 kap. 4 § tredje stycket ellagen

I förslaget 9 kap. 4 § tredje stycket anges att det ankommer på den systemansvariga myndigheten (Svenska kraftnät) att fastställa hur en referensprofil och ett pris ska bestämmas. Varken den föreslagna lagtexten eller rapportens motiv klargör emellertid tydligt om bemyndigandet handlar om beslut i enskilda fall (som i så fall bör vara kopplade till en överklaganderätt för den som berörs) eller om det, vilket synes ligga närmast hands, är fråga om en bestämmelse varigenom en generell föreskriftsrätt delegeras till den systemansvariga myndigheten. Enligt Advokatsamfundets mening behöver därför bestämmelsen förtydligas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ytterligare konsekvensanalys avseende personuppgifter, kundfrågor och tillsyn

I likhet med Ei uppfattar Advokatsamfundet att de utökade möjligheter till styrning av aggregerade laster, som det aktuella lagförslaget innebär, kan komma att attrahera nya aktörer till elmarknaden (såsom t.ex. ledande företag inom informationsteknikindustrin). Ei:s förslag saknar därvid en närmare analys i fråga om skyddet för den personliga integriteten hos de kunder vars detaljerade konsumtionsmönster torde komma att bli tillgängliga och efterfrågade på ett annat sätt

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 28 maj 2020 (I20200602/E).

än tidigare. Advokatsamfundet utgår från att nuvarande lagstiftning, som syftar till att skydda personuppgifter (däribland EU:s dataskyddsförordning, GDPR), kommer att kunna tillämpas i detta sammanhang, men menar likväl att frågan behöver analyseras mer ingående än vad som gjorts i rapporten.

Advokatsamfundet uppfattar även att aggregatorns roll i förhållande till enskilda elkunder eller elproducenter kan ge upphov till konsekvenser som kan behöva utvärderas ytterligare. När aggregatorn ges rätt att styra flexibla resurser och därmed ändrar slutkundens efterfrågebelastning kan, särskilt för kunden, nya problemställningar uppstå som kan ha betydelse bl.a. ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Advokatsamfundet vill här också framhålla vikten av att det blir enkelt för de enskilda kunderna att förstå hur deras energianvändning delas upp samt att den debiteras på ett korrekt sätt av deras elleverantör respektive aggregator (se rapportens konsekvensutredning, punkten 5.4.4).

Advokatsamfundet vill avslutningsvis uppmärksamma att de nya aktörer som kan komma att ikläda sig rollen som oberoende aggregatorer, bl.a. genom sin storlek, kan tänkas få ett påtagligt inflytande på elmarknadens funktionssätt. De balansansvarsmodeller som Svenska kraftnät enligt rapporten ska utreda och de mekanismer för prisbestämning som myndigheten ska fastställa (se ovan) kan förväntas få stor betydelse i detta sammanhang. Advokatsamfundet, som inte kan se att frågor om möjlig marknadspåverkan berörs i rapportens konsekvensanalys, anser för sin del att såväl frågan om Svenska kraftnäts roll och uppdrag på området, som behovet av en effektiv tillsyn på området, behöver övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Övrigt

I övrigt har Advokatsamfundet inget att erinra mot författningsförslagen i rapporten.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander